

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Elinvoimakeskus

Valintaesitys

24.6.2026

Dnro: EURA 2021/600970/09
02 01 01/2025/POPELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Kierto 2035 - vähähiilisen rakentamisen toimintamalli (PSRK)

Hakijan virallinen nimi

Pohjois-Suomen rakennusklusteri ry, Norra Finlands byggkluster rf

Hakemusnumero

600970

Saapumispäivämäärä

22.05.2026

Alkamispäivämäärä

01.09.2026

Päätymispäivämäärä

31.08.2028

Viranomaisen

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Toimintaympäristön kehittämisavustuksen
hankehaku Pohjois-Suomessa (Pohjois-
Pohjanmaa, Lappi, Kainuu)

Hakuilmoituksen tunnus

POPELY-080

Käsittelijä

Janne Risto Antero Ranta

Toimintalinja

2 Hiilineutraali Suomi

Erityistavoite

2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

Avustusmuoto

Toimintaympäristön kehittämisavustus, kehittämistoimenpiteet

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Rakennusala on Suomen suurin materiaalivirtojen lähde – ja samalla suuri tulevaisuuden mahdollisuus. Rakennusjätteistä merkittävä osa on uudelleenkäytettävissä, mutta materiaalien kiertoon liittyvät rakenteet, vastuut ja kannusteet ovat yhä pirstaleisia. Vaikka kierrätys on teknisesti mahdollista, se ei ole vielä usein

taloudellisesti tai hallinnollisesti kannattavaa. Niinpä uudelleenkäyttöön soveltuvat materiaalit päätyvät liian usein jätteeksi, ja samalla hukataan valtavasti sekä päästövähennys- että liiketoimintamahdollisuuksia.

Kierto 2035- Vähähiilisen rakentamisen toimintamalli -hankkeet toimivat ennen kaikkea katalyyttinä ja käynnistävänä toimenpiteenä, joka luo perustan pitkäjänteiselle rakennusalan materiaalimurrokselle. Pohjois-Suomen rakennusklusteri ry:n ja Oulun ammattikorkeakoulujen yhteistyönä toteutettujen hankkeiden tehtävänä on mallintaa, pilotoida ja testata ne rakenteet, yhteistyömallit ja käytännön toimintatavat, joiden avulla kiertotalouden ratkaisut voidaan viedä seuraavissa vaiheissa laajasti käytäntöön.

Vaikka Suomi on kansainvälisesti profiloitunut vihreän siirtymän edelläkävijänä, on kiertotalouden käytännön toteutus jäänyt monista verrokkimaista jälkeen. Erityisesti rakennussektorilla julkinen sektori ei ole vielä toiminut muutoksen ajurina samalla tavoin kuin esimerkiksi Alankomaissa, Tanskassa tai Ruotsissa, joissa kiertotalousohjaus ja sen mukaiset hankintakriteerit ovat jo arkea. Suomessa kiertotalouden edistäminen on toistaiseksi painottunut energiaan ja päästövähennysten teknologisiin ratkaisuihin, mutta materiaalien uudelleenkäyttö ja jätevirtojen arvon säilyttäminen ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Hiilineutraali Oulu 2035 –tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan kunnianhimoinen loikka myös materiaalivirtojen hyödyntämisen osalta.

Hankkeen toimenpiteet jakautuvat viiteen työpakettiin:

TP0 Hankehallinto

TP1 Tietopohja ja nykytilan kartoitus

TP2 Toimintamallin kehittäminen ja konseptointi

TP3 Pilotointi ja testaaminen

TP4 Vuorovaikutus, viestintä ja tulosten jalkautus

Toimenpiteiden kautta rakennetaan Pohjois-Suomeen yhtenäinen ja toistettavissa oleva toimintamalli rakentamisen ja purkamisen sivuvirtojen hyödyntämiseksi hyödyntäen tietoa, teknologiaa ja laajoja sidosryhmäverkostoja. Toimintamallilla tarkoitetaan rakentamisen kiertotalouden käytännön toteutusmallia, joka kokoa yhteen eri toimijoiden roolit, prosessit, tiedonvaihdon ja päätöksenteon niin, että rakennusmateriaalien uudelleenkäyttö ja sivuvirtojen hyödyntäminen tapahtuvat hallitusti ja kannattavasti tukien pk-sektorin toimintamahdollisuuksia teeman ympärillä. Markkinaekosysteemin tarkastelun ja kehitystyön kautta rakennusala, logistiikka ja jätehuollon yritykset voivat kehittää kannattavaa liiketoimintaa kiertotalouden periaatteiden pohjalta. Tämä kuitenkin edellyttää luotettavaa tietoa materiaalivirroista, toimivia logistiikkaketjuja ja digitaalisia alustoja, jotka mahdollistavat materiaalien jäljitettävyyden ja vaihdannan.

Hankkeessa kehitetyt käytännön työkalut ja prosessit voidaan ottaa käyttöön kunnissa, yrityksissä ja kehityshankkeissa. Tuotamme konkreettisia ratkaisuja, joissa kiertotalous muuttuu osaksi rakentamisen arkea – hankinnoissa, luvituksessa, kaavoituksessa ja yritysten liiketoiminnassa. Mallista rakennetaan joustava niin, että sitä on helppo päivittää toimijaverkon, alan säädösten ja rakennus- ja purkukohteiden muuttuessa ja eri alueilla, jotta se toimisi jatkuvasti sekä kehittämisen apuvälineenä että käytännön työn tukena.

Hankkeen toimenpiteet

Hankkeessa toteutetaan toimenpiteet viiden toisiaan tukevan työpaketin kautta. Työpakettien rakenne perustuu hankkeen tavoitteisiin: hankehallinnointi, tiedon kokoaminen, toimintamallin kehittäminen, pilotointi ja tulosten jalkautus viestinnän ja vuorovaikutustoimenpiteiden kautta. Toimenpiteet on mitoitettu realistisesti hankeajkaan siten, että niiden tuloksena syntyy konkreettinen ja testattu perusta rakennusalan kiertotalouden pysyvälle kehittämiselle.

TP0 Hankehallinto

Hankehallinto varmistaa hankkeen etenemisen aikataulun mukaisesti ja koordinoi seurantaan, tulosten saavuttamista ja budjetin toteutumisesta partnereiden osalta. Kumpikin partneri vastaa omalta osaltaan yhteisesti hankkeen käynnistymisen yhteydessä vahvistetun toteutussuunnitelman noudattamisesta, säännöllisestä yhteydenpidosta, sekä hankkeiden yhteisen ohjausryhmän kokousten järjestelyistä ja rahoittajalle tapahtuvan raportoinnin yhteistoteuttamisesta. Hankkeen toteutuksen seurannasta, raportoinnista ja muihin

hankehallinnointiin liittyvistä tehtävistä sovitaan vastuualueet partnereiden kesken. Hanketoteutuksen tueksi perustetaan yhteinen Teams-työskentelyalusta tukemaan tiedonvaihdon ja hankeaineistojen hallinnointia. Partnerit suunnittelevat ja toteutettavat yhteistyössä myös sidos- ja ohjausryhmäpalautteen keruuta toiminnan kehittämiseksi läpi hankkeen.

TP1 Tietopohja ja nykytilan kartoitus

Päävastuu: PSRK, Osallistuu Oamk

Työpaketissa tuotetaan ajantasainen ja alueellinen tietopohja rakennus- ja purkumateriaalien virroista sekä kierrätyksen esteistä ja potentiaalista.

Luodaan perusta muille toimenpiteille ja varmistetaan kehitystyön pohjautuminen mitattuun ja analysoituun tietoon.

Toimenpiteet:

- Kootaan ja analysoidaan alueelliset materiaalivirrat hyödyntäen RAPU-tietokantaa, kuntien jätehuoltotietoja ja rakennusalan yritysaineistoja.

- Tehdään haastatteluja ja kyselyjä rakennusalan, jätehuollon ja logistiikan toimijoille materiaalien hyödyntämisen nykytilasta ja pullonkauloista.

- Laaditaan alueellinen materiaalivirta-analyysi, joka tunnistaa volyymit, laatuvaihtelut, logistiset etäisyydet ja uudelleenkäytön potentiaalin.

- Tulokset visualisoidaan tietopohjaksi, joka toimii suunnittelun ja päätöksenteon työkaluna.

Tulos: ensimmäinen kokonaiskuva Pohjois-Suomen rakennusalan materiaalitaloudesta laajassa mittakaavassa. Tietopohja toimii jatkossa kuntien ja yritysten päätöksenteon tukena ja mahdollistaa seuraavat kehitysvaiheet.

TP2 Toimintamallin kehittäminen ja konseptointi

Päävastuu: PSRK, Osallistuu: Oamk

Kehitetään rakentamisen kiertotalouden toimintamalli, joka kuvaa eri toimijoiden roolit, prosessit ja tietovirrat materiaalien hyödyntämiseksi. Luodaan käytännön toimintakehikko, jota testataan pilottikohteissa.

Tarkastellaan nykyisiä kaavoituksen, lupakäytäntöjen ja julkisten hankintojen ohjauskeinoja kiertotalouden näkökulmasta. Tuloksena on tunnistettu kohdat, joissa materiaalitehokkuuden ja kiertotalousperiaatteiden huomioiminen voidaan integroida osaksi alueellista suunnittelua ja päätöksentekoa.

Toimenpiteet:

- Muodostetaan mallin kehittämisen tueksi monialainen työryhmä hankkeen sidosryhmien edustajista.

- Kuvataan rakennus- ja purkuprosessien vaiheet ja tunnistetaan, missä kohtaa materiaalivirtojen kierto voidaan toteuttaa tehokkaimmin.

- Laaditaan toimintamallin ensimmäinen versio (prosessikaavio, vastuunjaot, ohjauspisteet, tiedonvaihdon periaatteet).

- Määritellään liiketoiminnalliset elementit: miten materiaalien omistus, arvo ja vastuut siirtyvät ja millaisia kannustimia syntyy.

- Toteutetaan rakennuspaikkakohtainen selvityksen -alustava malli yhdessä Oulun rakennusvalvonnan kanssa, joka tukee RAPU-alustan käyttöönottoa sidosryhmien keskuudessa.

- Selvitetään, miten kiertotalouden näkökulma on huomioitu kaavoituksessa, luvituksessa ja julkisissa hankinnoissa, ja tunnistetaan kehittämistarpeet.

Tuloksena syntyy: dokumentoitu toimintamallin luonnos ja sen ensimmäinen testattava versio ("toimintamallin käsikirja"), joka yhdistää rakennusalan prosessit ja tiedonhallinnan käytännön toteutukseen.

TP3 Pilotointi ja testaaminen

Päävastuu: Oamk, Osallistuu: PSRK

TP2:ssa tuotetun tietopohjan ja analyysin perusteella mallinnetaan, miten kiertotalouskriteerit voidaan integroida rakennusalan päätöksentekoon – erityisesti kaavoitukseen, lupaprosesseihin ja julkisiin hankintoihin. Testataan toimintamallia yhteistyössä sidosryhmien kanssa, jotta malli on sovellettavissa käytännön rakennushankkeissa ja kunnallisessa päätöksenteossa. Arvioidaan mallin toimivuutta pilottien (1-3kpl) avulla. Kiertotaloussiirtymää vauhdittavat myös taloudelliset kannusteet kuten alennettu arvonnäisäverokanta kiertotaloustuotteille. Tätä EU:n

VAT-direktiivin antamaa mahdollisuutta käyttävät jo useat maat ja sen soveltamismahdollisuuksia arvioidaan osana työpaketin toteutusta.

Pilotointien yhteydessä syntyy käytännön esimerkkejä, kuinka kiertotalous voidaan huomioida julkisissa rakennushankinnoissa ja kaavamääräyksissä sekä miten lupaprosesseissa voidaan hyödyntää materiaalien uudelleenkäyttöön ja vähähiilisyyteen liittyviä kannusteita. Kiertotaloussiirtymää vauhdittavat myös taloudelliset kannusteet kuten alennettu arvonlisäverokanta kiertotaloustuotteille. Tätä EU:n VAT-direktiivin antamaa mahdollisuutta käyttävät jo useat maat.

Toimenpiteet:

- Valitaan ja toteutetaan toimintamallin pilotit yhteistyössä Oulun kaupungin, BusinessOulun ja rakennusalan yritysten kanssa.
- Testataan mallin eri osa-alueita: selektiivinen purku, materiaalien talteenotto, logistiikka ja materiaalipassin käyttö.
- Toteutetaan materiaalipankki- ja -parkkikonseptin kokeilu, jossa arvioidaan varastoinnin ja uudelleenkäytön toimivuutta.
- Arvioidaan pilotointien vaikutukset: materiaalien määrä, säästetty hiilijalanjälki, kustannushyödyt ja mahdollinen liiketoimintapotentiaali.
- Lasketaan kiertotaloustuotteita koskevan arvonlisäverokannan alentamisen vaikutus 25,5 prosentista 13,5:een rakentamisen kiertotalouteen yritysten, asiakkaiden ja vähähiilisyyden sekä valtion verokertymän näkökulmasta.
- Kootaan pilotointiraportti, joka dokumentoi havainnot ja kehitysehdotukset seuraavaa vaihetta varten.
- Viimeistellään toimintamalli, jossa kiertotalouskriteerit integroidaan rakennushankkeiden suunnitteluun, lupamenettelyihin ja julkisiin hankintoihin.
- Laaditaan suositukset ja ohjeistus kunnille ja viranomaisille mallin soveltamisesta päätöksenteossa.

Tulos: Testattu toimintamallin versio ja todelliseen dataan perustuva näyttö siitä, että kiertotalous on mahdollista ja kannattavaa myös rakennusosalalla. Pilotit toimivat jatkossa referensseinä muille kunnille ja yrityksille. Pilotointien tuloksista tuotetaan yhteenveto, joka muodostaa perustan mallin jatkokehittämiselle ja sen hyödyntämiselle kunnissa, rakennusyrityksissä ja viranomaisprosesseissa.

TP4 Vuorovaikutus, viestintä ja tulosten jalkautus

Päävastuu Oamk, Osallistuu PSRK

Hankkeen tulosten levittämisen ja sidosryhmävuorovaikutuksen tukemiseksi laaditaan viestintäsuunnitelma. Tavoite on siirtää sidosryhmille tieto hankkeen toimista, osallistaa heitä kehitysyhteistyöhön sekä varmistaa tulosten käyttöönotto ja toimintamallin jatkuva kehittäminen hankkeen päätyttyä.

Hanke edistää myös kiertotalousperiaatteiden integrointia julkisiin prosesseihin – kaavoitukseen, lupamääräyksiin ja julkisiin hankintoihin – luomalla suosituksia ja toimintamalleja, joiden avulla materiaalitehokkuus voidaan ottaa huomioon jo suunnittelun ja päätöksenteon varhaisessa vaiheessa.

Toimenpiteet:

- Laaditaan viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelma hankkeen käynnistyessä työpaketin toteutuksen tueksi sekä toteutetaan rahoituksen edellyttämät hankesivustot hankkeen toimenpiteistä ja tuloksista viestimiseen.
- Järjestetään yhteistyötilaisuuksia ja työpajoja (vähintään 5 kpl) yrityksille, kunnille ja asiantuntijoille TP1-3 toteutuksen tueksi ja tulosten levittämiseksi.
- Laaditaan "Toimintamallin käsikirja", joka sisältää mallin kuvaukset, pilotointitulokset ja ohjeet soveltamiseen (1kpl).
- Julkaistaan avoimet tietoaaineistot (materiaalivirta-analyysi, mallikuvaukset, ohjeellinen viitekehys sekä hankkeen yhteenvetomateriaali) jaettavaksi hankesivustojen kautta saataville sekä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan sidosryhmäverkostojen viestintäyhteistyötä (esim. Oamkin ja Pohjois-Suomen rakennusklusterin verkostojen kautta). Viestinnässä hyödynnetään myös teemaan sopivia muita julkaisukanavia (esim. Oamk Journal tai muut ammattijulkaisut).
- Hankkeen tulosten hyödyntämistä muiden organisaatioiden toiminnassa tuetaan hankkeen toteutuksen aikana järjestettävien sidosryhmätilaisuuksien kautta sekä arvioidaan jatkokehitysmahdollisuudet ja -tarpeet osana sidosryhmävuorovaikutustyötä.
- Hyödynnetään hankeviestinnän tukena sosiaalisen median kanavia (esim. LinkedIn), jonka kautta on tunnistettu jo sidosryhmien seuraavan Oamkin ja PSRK:n toimintaa.
- Vuorovaikutusyhteistyö alueen muihin tunnistettuihin teemaan liittyviin yhteistyöverkostoihin (mm.

-Hankehenkilöstö osallistuu kotimaisiin tai kansainvälisiin teemaan liittyviin verkostoitumistapahtumiin ajankohtaisen tiedon kartoittamiseksi sekä hanketoiminnan esittelemiseksi.

Tulos: koulutettuja ja motivoituneita toimijoita, jotka vievät mallin käytäntöön, sekä dokumentoitu malli, joka on hyödynnettävissä valtakunnallisesti.

Lisätietoja hakemuksesta

Esittelijä vakuuttaa, että ei ole esteellinen käsittelemään hakemusta. Esittelijällä ei ole eturistiriitaa tässä asiassa.

ESG raportti: Ympäristövastuu - ei huomautettavaa, Sosiaalinen vastuu - ei huomautettavaa, Hyvä hallintotapa - ei huomautettavaa.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Pohjois-Pohjanmaa

Kunnat

Oulu

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Tosiasiallisesti aiheutuneet palkkakustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	158 050	158 036	14
Flat rate 40 % kehittäminen	63 220	63 214	
Kustannusarvio yhteensä	221 270	221 250	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	177 020	177 000	80,00
2 Omarahoitus: Ei omarahoitusta	0	0	0
3 Kuntarahoitus	44 250	44 250	20,00
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	221 270	221 250	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Esitän hankkeeseen myönnettäväksi toimintaympäristön kehittämisavustusta 80 % 221 250 euron kokonaiskustannuksiin, eli 177 000 euroa. (Flat Rate 40%)

Lain valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 9 §:n mukaisesti toimintaympäristön kehittämisavustus on harkinnanvarainen avustus, jota voidaan myöntää voittoa tavoittelemattomille julkisille ja yksityisille yhteisöille sekä säätiöille yritystoiminnan kannalta tarpeellisiin selvityksiin ja yritysten keskinäisen yhteistyön, yritysten ja korkeakoulujen yhteistyön edistämiseen. Tämän hankkeen ja Kierto 2035-hankeparin tavoitteena on tukea rakennusalan kiertotalouden rakenteellista muutosta Pohjois-Suomessa ja luoda sen perustaksi yhtenäinen, tietoon ja yhteistyöhön pohjautuva toimintamalli. Hanke toimii käynnistävänä toimenpiteenä, joka luo pohjan materiaalivirtojen hallinnalle, uudelleenkäytölle ja yrityslähtöiselle kiertotaloudelle. Vaikka hankeaikana ei ole realistista implementoida kaikkia ratkaisuja täysimääräisesti, on ratkaisevan tärkeää, että yhteinen kehityspolku käynnistetään heti – ja että se perustuu yhteisesti määriteltyyn tietopohjaan ja toimintamalliin.

Hankkeen toimenpiteiden katsotaan täyttävän lain ja erityistavoitteen 2.3 vaatimukset. Lain 10 §:n mukaisesti toimintaympäristön kehittämisavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeen arvioidaan edistävän merkittävästi alueen pienten ja keskisuurten yritysten käynnistämistä, kasvua tai kehittymistä taikka verkostoitumista yritysten välillä tai yritysten ja korkeakoulujen välillä; että avustuksella arvioidaan olevan merkittävä vaikutus hankkeen toteuttamiseen; ja avustuksen hakijalla arvioidaan olevan riittävät taloudelliset ja muut edellytykset toteuttaa hanke sekä hankkeen luonteen sitä edellyttäessä vastata toiminnan jatkuvuudesta myös hankkeen toteuttamisen jälkeen. Myös näiden lain vaatimusten katsotaan hankkeessa täyttyvän.

Pisteytyskokous 16.1.2026 (POPELY-080): Erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai 21/32 p. Jaettu kolmas sija Pohjois-Pohjanmaalla.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke täyttää lain valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 asettamat edellytykset toimintaympäristön kehittämisavustuksen myöntämiselle. Hankkeen arvioidaan edistävän alueen yritysten kasvua, yhteistyötä sekä liiketoimintamahdollisuuksia ja vastaamaan rakentamisen sekä yhteiskunnan muuttuviin vaatimuksiin kiertotalouteen siirtymistä edistään. Hankkeen katsotaan edistävän erityistavoitteen 2.3. (Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen) tavoitteita, hankkeen toimenpiteiden avulla edistetään pk-yritysten kiertotalousliiketoimintakonseptien kehittämistä ja kaupallistamista. Hanketta ei toteuteta ilman myönnettävää avustusta. Hakemus on pisteytetty POP ELYn tyt-hankkeiden (haku POPELY-080) pisteytyskokouksessa 16.1.2026. Hankkeen pisteet ovat 21/32.

Hanke esitellään yksikön päällikkö Pasi Loukasmäelle 29.6.2026, jonka jälkeen se käsitellään yritysrahoituskokouksessa 29.6.2026. Rahoituskokouksen jälkeen hanke esitellään maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä (MYRS) 25.8.2026. MYRS-kokouksen jälkeen hankkeelle tehdään päätös.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä